

Riigikogu põhiseaduskomisjon
pohiseaduskomisjon@riigikogu.ee
pohiseadus.ametnik@riigikogu.ee

23.03.2026 nr 4/60

Ettepanek avaliku teenistuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (836 SE) täiendamiseks

Lugupeetud põhiseaduskomisjoni liikmed!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) pöördub Riigikogu põhiseaduskomisjoni poole ettepanekuga lisada avaliku teenistuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (836 SE) eelnõusse sätte, mille kohaselt väheneb ametniku põhipuhkuse kestus praeguselt 35 kalendripäevalt 28 kalendripäevani. Samas leiame, et ametiasutuse juhile peab jääma võimalus põhjendatud juhtudel leppida kokku pikemas põhipuhkuses kui 28 kalendripäeva. Selline põhimõte kehtib ka erasektoris.

Järgnevalt toome välja kehtiva regulatsiooni (I), esitame põhjendused kehtiva regulatsiooni muutmiseks (II) ning teeme konkreetse ettepaneku avaliku teenistuse seaduse muutmiseks (III).

I Kehtiv regulatsioon

Avaliku teenistuse seaduse § 43 lõike 2 kohaselt on ametniku põhipuhkuse kestus 35 kalendripäeva.

Töölepingu seaduse § 55 kohaselt on töötaja iga-aastane puhkus 28 kalendripäeva (põhipuhkus), kui töötaja ja tööandja ei ole leppinud kokku pikemas põhipuhkuses või kui seadus ei sätesta teisiti. See kohaldub ka riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuses töölepinguga töötavatele inimestele.

II Põhjendused kehtiva regulatsiooni muutmiseks

1. Ametnike põhipuhkuse kestus ei peaks üldreeglina erinema erasektori töötajate minimaalsest põhipuhkuse kestusest.

Kuna põhipuhkuse eesmärk on anda töötajale ja ametnikule töövaba aega töövõime taastamiseks ja järgmiseks tööperioodiks valmistumiseks, siis võiksid kehtida ühesugused põhipuhkuse minimaalsed tingimused kõikidele töötajatele sõltumata sellest, kas nad töötavad ametiasutuses ametnikena või töötajatena või erasektoris.

Leiame, et töötamine ametnikuna ei ole erasektoris töötamisest üldreeglina kurnavam, mis õigustaks automaatselt pikemat põhipuhkust. Samuti on

ametnikele pakutav palk ning muud töötingimused ja laiemalt kogu töökeskkond meie hinnangul konkurentsivõimeline erasektori pakutavate tingimustega. Isegi kui mõnes ametiasutuses ei ole see nii, siis tuleb parandada muid töötingimusi, mitte pakkuda seadusega pikemat põhipuhkust.

2. Puuduvad mõjuvad põhjused ametnike 35-kalendripäevase põhipuhkuse säilitamiseks.

Ametnike põhipuhkuse pikema kestuse põhjendusena on varasemalt toodud vajadust kompenseerida ametnikele nende tegevuspiiranguid, streigikeeldu ja ametnikele pandud erilisi kohustusi. Leiame, et nende piirangute ja hüvede vaheline tasakaal vajab ajakohastamist ning ei pruugi enam olla samas ulatuses põhjendatud. Seega võiks põhipuhkuse kestuse lühendamisel mõelda sellele, kas kõik täna kehtivad nõuded on endiselt vajalikud. Lisaks tasub arvestada, et avalikus sektoris töötamine on inimese teadlik valik ning sellega kaasnevad tingimused ja piirangud on üldjuhul ette teada.

3. Põhipuhkuse kestuse ühtlustamine on kooskõlas eelnõu eesmärgiga.

Eelnõu seletuskirja (lk 3) kohaselt on eelnõu üheks peamiseks eesmärgiks ühtlustada avaliku teenistuse seaduse sätteid töölepingu seaduse sätetega osas, kus erinev regulatsioon ei ole põhjendatud. Kaubanduskoja ettepanek aitab selle eesmärgi saavutamisele kaasa. Põhipuhkuse regulatsiooni osas puudub meie hinnangul mõjuv põhjus, miks peaks ametnike põhipuhkus olema pikem kui töölepingu alusel töötavate inimeste põhipuhkus.

4. Eesti praegune regulatsioon on pigem erandlik.

Paljudes Euroopa riikides, sh Eesti lähiriikides, kehtib nii ametnike kui ka töölepinguga töötajatele sama või vähemalt väga sarnane põhipuhkuse kestuse regulatsioon. Näiteks Lätis kehtib üldreegel, et nii ametnike kui ka töölepinguga töötavate inimeste põhipuhkuse kestus on 4 nädalat. Leedus on ametnike ja töölepinguga töötajate põhipuhkuse kestus üldreeglina 20 tööpäeva ning Soomes 24-30 päeva sõltuvalt tööstaažist. Teiste riikide näited viitavad sellele, et Eesti praegune lahendus, kus ametnikele on seadusega ette nähtud pikem põhipuhkus, on pigem erandlik.

5. Ettepanek suurendab paindlikkust ja ametiasutuste otsustusõigust.

Kaubanduskoja ettepanek aitaks suurendada nii paindlikkust kui ka ametiasutuste otsustuspädevust ning võimaldaks ametiasutuse juhil kujundada asutuse eripärast lähtuv puhkuste süsteem. Rõhutame, et meie ettepanek ei välista ametnikule pikema põhipuhkuse võimaldamist, vaid annab selle otsustamise õiguse asutuse tasandile.

6. Ettepanek võib aidata kaasa ametiasutuste tegevuse efektiivsemaks muutmisele.

Kaubanduskoja ettepanek aitab tagada, et avalikke ressursse kasutatakse säästlikult ja otstarbekohaselt ning vastab ühiskonna ootusele avalike vahendite kasutamise osas. Meie ettepanek puudutab otseselt ca 10 000 ametnikku ning kui ettepaneku elluviimise tulemusena oleks näiteks pooltel ametnikel põhipuhkus

edaspidi 28 kalendripäeva, siis lisanduks aastas ca 200 000 täiendavat töötundi või oleks võimalik teatud juhtudel vähendada ametnike arvu.

III Ettepanek seaduse muutmiseks

Teeme eeltoodud põhjustel ettepaneku muuta avaliku teenistuse seaduse § 43 lõike 2 sõnastust selliselt, et ametniku põhipuhkuse kestus on praeguse 35 kalendripäeva asemel 28 kalendripäeva. Peame oluliseks kaaluda ka mõistliku üleminekuperioodi rakendamist, et muudatus oleks ametiasutustele ja ametnikele sujuv.

Seega teeme ettepaneku täiendada eelnõu §-i 1 järgmise punktiga:

„x) paragrahvi 43 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Ametniku põhipuhkuse kestus on 28 kalendripäeva.““

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja ettepanekut arvesse võtta. Oleme valmis oma ettepanekut täiendavalt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Marko Udras

marko.udras@koda.ee